

Na podlagi drugega odstavka 10. člena Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 14/05-popr., 92/05-ZJC-B, 111/05 – odl. US, 93/05-ZVMS, 120/06 – odl. US in 126/07) izdaja minister za okolje in prostor v soglasju z ministrom za delo, družino in socialne zadeve, ministrom za gospodarstvo in ministrico za obrambo

P R A V I L N I K

o zahtevah za nizkonapetostne električne inštalacije

v stavbah

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina in uporaba pravilnika)

(1) Ta pravilnik določa zahteve, s katerimi se zagotavlja varnost nizkonapetostnih električnih inštalacij in naprav (v nadaljnjem besedilu: električne inštalacije) v stavbah ves čas njihove življenjske dobe in katerih cilj je omejiti ogrožanje ljudi, živali in premoženja.

(2) Ta pravilnik se uporablja pri projektiranju in gradnji novih stavb in rekonstrukciji obstoječih stavb ter njihovem vzdrževanju.

(3) Zahteve tega pravilnika se smiselno uporabijo tudi za gradbene inženirske objekte, če predpisi, ki urejajo njihove bistvene zahteve, ne vsebujejo enakovrednih določb glede varnosti električnih inštalacij.

(4) Ta pravilnik se izda ob upoštevanju postopka informiranja v skladu z Direktivo 98/34/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. junija 1998 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih standardov in tehničnih predpisov (UL L št. 204 z dne 21.6.1998, str.37), zadnjič spremenjeno z Direktivo 98/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. julija 1998 o spremembi Direktive 98/34/ES o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih standardov in tehničnih predpisov (UL L št. 217 z dne 5.8.1998, str. 18).

2. člen

(razmerje do drugih predpisov)

(1) Posamezne zahteve glede električnih inštalacij so lahko za katero od vrst stavb oziroma vrst električnih inštalacij s posebnim predpisom urejene drugače kot v tem pravilniku, če je to potrebno zaradi njihovih posebnosti. V takem primeru se določbe tega pravilnika uporabljajo le za tiste zahteve, ki niso urejene s posebnim predpisom.

(2) Pri projektiranju, izvajanju in vzdrževanju električnih inštalacij je treba za zagotovitev požarne varnosti poleg zahtev tega pravilnika upoštevati tudi ustrezne zahteve predpisov, ki urejajo požarno varnost.

3. člen

(opredelitev izrazov)

(1) Električne inštalacije so inštalacije in naprave, napajane z nazivno izmenično napetostjo do vključno 1000 V oziroma z nazivno enosmerno napetostjo do vključno 1500 V.

(2) Izrazi s področij električnih inštalacij in graditve stavb uporabljeni v tem pravilniku, imajo enak pomen, kot je določeno v slovenskih standardih v zvezi z električnimi inštalacijami in so navedeni v seznamu referenčnih dokumentov tehnične smernice iz 7. člena tega pravilnika in v predpisih, ki urejajo graditev objektov.

4. člen

(vgrajevanje delov)

Vgrajevati je dovoljeno samo take električne inštalacije, katerih elementi izpolnjujejo zahteve veljavnih predpisov o dajanju proizvodov v promet.

5. člen

(prepoved strožjih zahtev)

Sistemske operater distribucijskega omrežja ne sme ob izdaji soglasja o priključitvi in ob izvedbi priključitve objekta na distribucijsko omrežje postavljati strožjih zahtev glede varnosti njegovih električnih inštalacij, kot jih določa ta pravilnik in ne sme predpisati vrste in izvedbe zaščite pred električnim udarom, temveč mora v soglasju navesti le podatek o tem, kateri od navedenih sistemov električnih inštalacij se sme priključiti na njegovo omrežje:

- TN – sistem, v katerem sta obratovalna in zaščitna ozemljitev združeni ali
- TT – sistem, v katerem sta zaščitna in obratovalna ozemljitev ločeni.

II. ZAHTEVE ZA ELEKTRIČNE INŠTALACIJE

6. člen

(zagotovitev varnosti)

Električne inštalacije morajo biti projektirane, izvedene in vzdrževane tako, da:

- se prepreči električni udar,
- se prepreči prekomerno segrevanje njihovih elementov,
- se prepreči vžig možne eksplozivne atmosfere,
- se preprečijo podnapetostni, prenapetostni in prekomerni elektromagnetni vplivi,
- se preprečijo nevarnosti prekinitve napajanja,
- se preprečijo druge nevarnosti (npr. oblok, nenadzorovano mehansko delovanje),
- zagotavljajo pravilno in nemoteno delovanje naprav in opreme, ki se priključujejo nanje in
- ne ovirajo stalnosti in kakovosti dobavljene električne energije sosednjim inštalacijskim sistemom s prekomernimi nihanji napetosti ali drugimi tehničnimi motnjami.

III. NAČINI IZPOLNJEVANJA ZAHTEV

7. člen

(uporaba tehnične smernice)

(1) Minister, pristojen za gradbene zadeve, izda tehnično smernico TSG-N-002 Nizkonapetostne električne inštalacije (v nadaljnjem besedilu: tehnična smernica), ki določa priporočene gradbene ukrepe oziroma rešitve za doseg zahtev tega pravilnika.

(2) Če so pri projektiranju, izvedbi in vzdrževanju električnih inštalacij v stavbah v celoti uporabljeni ukrepi oziroma rešitve (v nadaljnjem besedilu: ukrepi), navedeni v tehnični smernici oziroma v dokumentih, na katere se le-ta sklicuje, velja domneva o skladnosti z zahtevami iz tega pravilnika.

8. člen

(uporaba drugih ukrepov)

(1) Pri projektiranju, izvedbi in vzdrževanju električnih inštalacij se smejo namesto ukrepov, navedenih v tehnični smernici, uporabiti rešitve iz zadnjega stanja gradbene tehnike, ki zagotavljajo vsaj enako stopnjo varnosti, kot projekt pripravljen z uporabo tehnične smernice.

(2) Ukrepi iz prejšnjega odstavka pomenijo uporabo zadnjega stanja gradbene tehnike v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov. Izpolnjenost zahtev za varnost električnih inštalacij po tem pravilniku se v takem primeru zagotovi v skladu s 14. členom tega pravilnika.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena je treba v vseh primerih dejanja iz 9. in 12. člena tega pravilnika izvesti izključno na način, kot je naveden v tehnični smernici.

9. člen

(prvi pregled električnih inštalacij)

(1) Izvajalec pregleda mora za novo izvedene električne inštalacije v prisotnosti odgovornega nadzornika za električne inštalacije po končanih delih opraviti pregled, preskus in meritve vgrajenih električnih inštalacij.

(2) Pri dejanjih, navedenih v prejšnjem odstavku, se preverita skladnost električnih inštalacij s tem pravilnikom in njihova varnost, kar vključuje tudi oceno združljivosti na električne inštalacije priključenih naprav, opreme in strojev ter sestavi zapisnik na način, kot je to določeno v tehnični smernici. Zapisnik je obvezna priloga dokazila o zanesljivosti objekta, kot je ta določen v predpisih, ki urejajo graditev objektov.

(3) Naloge, povezane s pregledi električnih inštalacij iz prvega odstavka tega člena in 11. člena tega pravilnika, smejo opravljati le posamezniki s pridobljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo za pregledovanje električnih inštalacij v skladu z Zakonom o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah (Uradni list RS, št. 1/07 – uradno prečiščeno besedilo).

(4) Državljan države članice Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije (v nadaljevanju: državljan države članice EU) sme opravljati naloge, povezane s pregledi električnih inštalacij iz prvega odstavka tega člena in 11. člena tega pravilnika, če izpolnjuje pogoje, določene v Zakonu o postopku priznavanja kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma reguliranih poklicnih dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 21/02 in 92/07).

(5) Državljan države, ki ni država članica EU, sme opravljati naloge, povezane s pregledi električnih inštalacij iz prvega odstavka tega člena in 11. člena tega pravilnika, če izpolnjuje pogoje iz tretjega odstavka tega člena.

10. člen

(uporaba in vzdrževanje)

(1) Po izdanem uporabnem dovoljenju mora lastnik stavbe zagotavljati pravočasno in pravilno izvedbo vseh dejanj, potrebnih za varno uporabo in s tem povezano vzdrževanje vgrajenih električnih inštalacij, kakor je to določena v tem pravilniku. Lastnik stavbe mora v program vzdrževanja stavbe v skladu s predpisi, ki urejajo vzdrževanje stavb, vnesti tudi pravila za uporabo in vzdrževanje električnih inštalacij, na podlagi katerih je omogočeno le-te vzdrževati v skladu z zahtevami tega pravilnika.

(2) Če ima večstanovanjska ali nestanovanjska stavba upravnika, mora le-ta v okviru svojih pooblastil prevzeti skrb za izvedbo in evidentiranje dejanj iz prejšnjega odstavka.

(3) Naloge, povezane z vzdrževanjem električnih inštalacij, smejo opravljati le tisti izvajalci, ki smejo pri graditvi stavb izvajati električne inštalacije v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov.

11. člen

(redni in izredni pregledi)

(1) Redni pregled električnih inštalacij v stavbah, ki obsega pregled, preskuse in meritve električnih inštalacij, je treba izvesti v roku, ki ni daljši od 8 let.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek je treba redni pregled električnih inštalacij v stavbah, ki imajo prostore s potencialno eksplozivno atmosfero po predpisih, ki urejajo protiekspluzijsko zaščito, izvesti v roku, ki ni daljši od 2 let.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena je treba redni pregled električnih inštalacij v stanovanjskih stavbah izvesti v roku, ki ni daljši od 16 let.

(4) Izredni pregled se opravi po poškodbah, popravilih oziroma posegih, vključno z obnovitvijo električnih inštalacij, ki lahko vplivajo na njihovo varnost.

12. člen

(obseg pregledov in zapisnik)

(1) Pri pregledih, navedenih v prejšnjem členu, se preveri varnost električnih inštalacij in sestavi zapisnik v obsegu in na način, kot je to določeno v tehnični smernici. Če izvajalec pregleda ugotovi nepravilnosti na električnih inštalacijah oziroma negativen vpliv na električne inštalacije priključenih naprav, opreme in strojev, ki predstavljajo ali bi lahko predstavljali nevarnost, v zapisnik vnese predlog potrebnih ukrepov za sanacijo stanja.

(2) Lastnik stavbe je dolžan pristojnemu inšpekcijskemu organu iz 15. člena tega pravilnika dati na vpogled vso dokumentacijo, povezano z izvedenimi pregledi električnih inštalacij. Po pregledu električnih inštalacij in predložene dokumentacije, lahko inšpektor odredi potrebne inšpekcijske ukrepe v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov, energetiko, požarno varnost oziroma varnost in zdravje pri delu.

IV. PROJEKTNA DOKUMENTACIJA

13. člen

(navedba podlage za projektiranje)

(1) Odgovorni projektant mora v tehničnem poročilu načrta električnih inštalacij in električne opreme projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja in v njegovi vodilni mapi (v prilogi 1, v obrazcu 0.4, v točki »Druge klasifikacije«) izrecno navesti, ali je načrt izdelan na podlagi tehnične smernice ali na podlagi 8. člena tega pravilnika.

(2) Če se v projektu uporabijo ukrepi iz 8. člena tega pravilnika, morajo biti v tehničnem poročilu natančno opisane vse bistvene predpostavke, na podlagi katerih je projektant prišel do predlaganih rešitev.

14. člen

(obveznost revizije)

(1) Revizija projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja je, poleg v primerih, navedenih v Zakonu o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 14/05-popr., 92/05-ZJC-B, 111/05 – odl. US, 93/05-ZVMS, 120/06 – odl. US in 126/07), obvezna tudi takrat, kadar projektant električne inštalacije v manj zahtevni stavbi projektira v skladu z 8. členom tega pravilnika in se opravi po postopku in z udeleženci, ki so določeni v zakonu, ki ureja graditev objektov.

(2) Predmet revizije iz prejšnjega odstavka je izključno kontrola brezhibnosti tistih sestavin načrta električnih inštalacij v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja, s katerimi se dokazuje, da predložen projekt izpolnjuje zahteve tega pravilnika z najmanj enakovredno ravno, kot če bi bila uporabljena tehnična smernica in v njej navedeni dokumenti.

(3) V povzetek revizijskega poročila v smislu predpisa, ki ureja projektno dokumentacijo, odgovorni revident vnese le tiste podatke, ki so bistveni za obseg revizije iz prejšnjega odstavka. S podpisom revizijskega poročila potrdi le to, da iz njegove revizije izhaja, da projekt izpolnjuje zahteve tega pravilnika.

V. INŠPEKCIJSKI NADZOR

15. člen

(inšpekcijski nadzor)

(1) Nadzor nad izvajanjem določb tega pravilnika opravljajo inšpektorji, pristojni za energetiko.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek nadzor nad gradnjo in vzdrževanjem električnih inštalacij z vidika požarne varnosti v skladu s predpisi, ki urejajo požarno varnost stavb, opravljajo inšpektorji, pristojni za varstvo pred požarom. Nadzor nad izvajanjem tega pravilnika v delovnem okolju glede uporabe in vzdrževanja ter rednih in izrednih pregledov električnih inštalacij v smislu 10. do 12. člena tega pravilnika opravljajo inšpektorji, pristojni za varnost in zdravje pri delu.

(3) Predmet inšpekcijskega nadzora so električne inštalacije v vseh stavbah, z izjemo enostanovanjskih in dvostanovanjskih stavb.

VI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

16. člen

(poklicna kvalifikacija)

(1) Do vzpostavitve nacionalne poklicne kvalifikacije za pregledovanje električnih inštalacij iz tretjega odstavka 9. člena tega pravilnika, vendar najkasneje do 31. 12. 2011, smejo naloge povezane s pregledi električnih inštalacij opravljati le posamezniki s pridobljenim ustreznim potrdilom o usposobljenosti za pregledovanje električnih inštalacij v skladu s predpisi, ki urejajo gospodarske zbornice. Seznam posameznikov s pridobljenim potrdilom o usposobljenosti je objavljen na spletni strani ministrstva, pristojnega za graditev.

17. člen

(obstoječe stavbe)

(1) Določbe 10. do 12. člena tega pravilnika se uporabljajo tudi za stavbe, ki so bile zgrajene pred uveljavitvijo tega pravilnika.

(2) Prvi redni pregled električnih inštalacij v stavbah iz prejšnjega odstavka je treba izvesti z upoštevanjem starosti stavb in rokov iz 11. člena tega pravilnika, vendar ne pred 1. 1. 2013.

18. člen

(prehodno obdobje)

(1) Projektanti in izvajalci gradbenih del morajo opravljanje svojega dela uskladiti z določbami tega pravilnika najpozneje do 1. 1. 2010.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se lahko načrt električnih inštalacij projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja, za katerega je bila pogodba sklenjena pred 1. 1. 2010, izdelal v skladu s predpisom iz 19. člena tega pravilnika, pri čemer mora odgovorni projektant v tehničnem poročilu načrta električnih inštalacij izrecno navesti, da je pri projektiranju uporabil predpise iz tega člena, na način kot je določen v prvem odstavku 13. člena tega pravilnika.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena morajo biti načrti električnih inštalacij v preostalih vrstah projektne dokumentacije v skladu s predpisi, ki so bili upoštevani pri izdelavi projekta iz prejšnjega odstavka.

(4) Ne glede na prvi odstavek tega člena morajo biti izvedena dela izvajalcev gradbenih del v skladu s predpisi, ki so bili upoštevani pri izdelavi dokumentacije iz prejšnjega odstavka.

(5) Ne glede na drugi do četrti odstavek tega člena se po 31. 12. 2010 sme zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja priložiti samo projekt, izdelan v skladu s tem pravilnikom.

19. člen

(prenehanje uporabe)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o tehničnih normativih za nizkonapetostne električne inštalacije (Uradni list SFRJ, št. 53/88 in Uradni list RS, št. 59/99 – ZTZPUS, 52/00 – ZGPro in 83/05), uporablja pa se do 1. 1. 2010.

20. člen
(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 0071-68/2006
Ljubljana, dne 26. februarja 2009

EVA 2008-2511-0138

Karl ERJAVEC
Minister
za okolje in prostor

Soglašamo!

dr. Ivan SVETLIK
Minister
za delo, družino in socialne zadeve

dr. Matej LAHOVNIK
Minister
za gospodarstvo

dr. Ljubica JELUŠIČ
Ministrica
za obrambo